

[Bausgaard.]

mange bemærkninger på de fleste af dem, idet jeg dog om den vigtigste af disse tekniske ændringer, nemlig spørgsmålet om syges adgang til at deltage i afstemningen, vil sige, at her har det radikale venstre den indstilling, at det ville være heldigt, om man i større omfang end nu fandt frem til en metode, hvorefter man kunne lade de syge deltage i valgbehandlingen.

Jeg ser vel berettigelsen af de betænkeligheder, som den højtærede indenrigsminister gør gældende. Mod at gå videre, end det er nævnt i forslaget, med hensyn til at lade syge på sygehuse, private eller offentlige, og i øvrigt på offentlige helbredelsesanstalter deltage i valget kan der anføres betænkeligheder, som kan være velbegrundede; men det kan på den anden side ikke skjules, at den skæbne ikke at kunne deltage i et enkelt valg på grund af et sygehusophold alligevel ikke er så slem som den, der må siges at ramme kronisk syge, som ikke er i stand til at forlade hjemmet, og de kronisk syge vil efter forslaget, som det nu fremtræder, fortsat ikke have mulighed for at deltage i et folketingsvalg. Jeg ville derfor være glad for, om vi virkelig kunne prøve at få drøftet disse ting igennem for at se, om der ikke skulle vise sig mulighed for i endnu større omfang end foreslået at lade syge få adgang til at deltage i valgbehandlingen.

De øvrige mere teknisk betonedede ændringsforslag skal jeg ikke sige mere om ved denne lejlighed; de fleste egner sig bedst til bedømmelse i et udvalg. Men jeg føler egentlig ligesom de foregående ærede ordførere, at der er større anledning til i dag at beskæftige sig med de ting, som den højtærede indenrigsminister ikke har berørt i sine forslag til ændringer. Grundloven af 1953 indeholder jo en bestemmelse om, at de nærmere regler for valgrettens udøvelse gives i valgloven, der til sikring af en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne fastsætter valgmåden. Anskuelsernes ligelige repræsentation er altså en grundlovssikret ret, og på dette grundlag må valglovens indhold fastsættes.

Bortset fra forslaget om nedsættelse af valgretsalderen til 21 år, som vi har behandlet, kan man jo nok sige, at de mest interessante problemer i forbindelse med

ændringer af valgloven har den højtærede indenrigsminister ikke medtaget. At det først og fremmest må blive bestemmelsen om de politiske partiers adgang til at få andel i fordelingen af tillægsmandater, der trænger sig på, vil næppe forbyrse. Den såkaldte spærregel, bestemmelsen om 60 000 stemmer i hele landet, har siden grundlovsændringen i 1953 været en kilde til stadig diskussion. Skal diskussionen om en ændring af valgloven på dette punkt ikke komme ind på et skævt spor, bør man vel nok først og fremmest holde fast ved, at blandt de adgangs begrænsninger, der findes i valgloven, er bestemmelsen om de 60 000 stemmer faktisk den lempeligste.

Hvis der ikke — som det f. eks. er tilfældet med det tyske mindretals parti, det slesvigske parti — er tale om et absolut landsdelspræget parti, vil de to andre bestående regler om begrænsning i adgangen til at opnå repræsentation i folketinget — de, der går ud på, at man enten skal vinde et kredsmandat eller i et af de 3 områder, landet nu er delt op i, opnå så mange stemmer i det pågældende område, at man gennemsnitligt har fået så mange stemmer, som der i området er medgået til et kredsmandat — som regel virke strengere. Måske er det netop, fordi 60 000 stemmers reglen er den lempeligste, at diskussionen har været mest koncentreret om denne bestemmelse, og jeg vil da gerne sige, at skulle der kunne opnås tilslutning til en lempelse af denne bestemmelse, vil betydningen af de andre begrænsninger yderligere svinde ind. De, der er tilhængere af spærreglen, har anført som begrundelse, at man ville sikre demokratiets arbejdsdygtighed. Det er jo en smuk — man fristes næsten til at sige uangribelig — begrundelse, hvis det altså var den eneste og egentlige begrundelse for denne regel. Herom kan man jo have sine tvivl, og lad mig da bare sige, at tvivlen egentlig ikke er blevet mindre efter debatten i dag, ligesom jeg heller ikke kan sige, at min følelse af, at det er en lidt beskæmmende måde, man hidtil har betegnet motiverne hos os, der ønsker denne regel ændret, på, egentlig er blevet afsvækket efter den diskussion, der har fundet sted i dag.

Hvorom alting er, må det siges, at spærreglen i sin virkning går langt ud over det angivne formål. Jeg finder, den er urimelig